

SMĚRNICE O ZDRAVOTNÍM ZABEZPEČENÍ

Interní směrnice 16 / VV-2020

OBSAH

I. ÚVOD

II. CHARAKTERISTIKA TAEKWONDO PRO ÚČELY POSUZOVÁNÍ ZDRAVOTNÍ ZPŮSOBILOSTI

III. ZDRAVOTNÍ ZABEZPEČENÍ

IV. ZÁVĚR

PŘÍLOHA I. Vybraná ustanovení vyhlášky 391/2013 Sb.

PŘÍLOHA II. Prohlášení o zdravotní způsobilosti

Čl. 1

ÚVOD

Dnem 31.12.2013 vstoupila v platnost vyhláška č. 391/2013 Sb., o zdravotní způsobilosti k tělesné výchově a sportu (dále jen „vyhláška“) vydaná na základě zákona č. 373/2011 Sb. o specifických zdravotních službách. Vyhláška stanovuje druhy, četnost a obsah lékařských prohlídek nezbytných pro zjištění zdravotního stavu, včetně rozsahu odborných vyšetření, seznam nemocí, stavů a vad vylučujících zdravotní způsobilost a náležitosti lékařského posudku k posouzení zdravotní způsobilosti pro sport.

Jde o obecně závazný právní předpis. Povinnost absolvovat vyšetření není stanovena zákonem a proto je ošetřena Směrnicí Českého svazu taekwondo (dále jen ČSTKD) o zdravotním zabezpečení.

Směrnice ČSTKD o zdravotním zabezpečení vymezuje výkonnostní kategorie pro jednotlivá odvětví taekwondo a způsob dokládání zdravotní způsobilosti sportovce. Náplň vyšetření je stanovena aktuální vyhláškou a rozhodnutím posuzujícího lékaře.

<http://www.cstl.cz/file/2017/03/Stanovisko-2017-k-prohlidkam.pdf>

Zdravotní způsobilost je dokládána potvrzením v průkazu taekwondo, dále „průkaz“, které obsahuje datum a razítko lékaře, v určených případech i posudkem, který je sportovec povinen na vyžádání předložit ČSTKD. Dle směrnice soutěží ČSTKD je pořadatel soutěže ČSTKD povinen kontrolovat průkaz včetně potvrzení o platné lékařské prohlídce. Porušení povinností bude sankcionováno dle pravidel neoprávněného startu jako disciplinární přestupek soutěžících a trenérů.

Průkaz taekwondo vydává ČSTKD a slouží jako doklad o provedené lékařské prohlídce, podklad pro udělení stupňů technické vyspělosti, k potvrzení kvalifikace a licence rozhodčích, trenérů a zkušebních komisařů. Průkaz je platný pouze s originálním kulatým razítkem ČSTKD a vylepenou svazovou známkou na daný kalendářní rok.

Čl. 2

CHARAKTERISTIKA TAEKWONDO PRO ÚČELY POSUZOVÁNÍ ZDRAVOTNÍ ZPŮSOBILOSTI

Taekwondo je bojovým uměním, které se ze sportovního hlediska dělí na dvě základní skupiny (odvětví): **KYORUGI** – sportovní zápas a **POOMSAE** – technické sestavy. V České republice velká část cvičenců taekwondo praktikuje tento sport rekreačně jako zdravou pohybovou aktivitu. Nedostatek pohybové aktivity je považován za výrazný rizikový faktor mnoha civilizačních onemocnění. Doporučení pro pohybovou aktivitu Světové zdravotnické organizace / WHO <https://www.who.int/dietphysicalactivity/leaflet-physical-activity-recommendations.pdf?ua=1>.

Obecně platí, že každý, kdo se věnuje taekwondo, by měl v rámci tréninku procvičovat nejen kyorugi a poomsae, ale také další odvětví jako jsou sebeobrana (hosinsul) a přerážení (kyokpa). V praxi jsou pak jednotlivé sportovní kluby specializovány a věnují se převážně buď zápasu, nebo sestavám a v těchto odvětvích jejich svěřenci závodí.

Zásadním pojmem pro povinnost absolvovat preventivní lékařskou sportovní prohlídku je termín výkonnostní sportovec. Dle aktuálního doporučení České společnosti tělovýchovného lékařství lze za orientační hranici výkonnostního sportu považovat věk 12-14 let a sportovní aktivitu 8-10 hodin týdně, jejíž náročnost významně převyšuje tělocvik a všeobecnou pohybovou aktivitu. <http://www.cstl.cz/file/2015/10/koncepce-prohlidek.pdf>.

Pro účely posuzování zdravotní způsobilosti definuje ČSTKD tyto kategorie sportovců:

1. Příprava na výkonnostní sport

Předstupeň výkonnostního sportu, všerozvíjející charakter sportovní činnosti, menší specializace, hlavním cílem je příprava sportovce. Nevylučuje se účast sportovce ve sportovních soutěžích.

POOMSAE – do kategorie **kadeti** / tzn. do kalendářního roku, ve kterém cvičenec dosáhne 14 let věku

KYORUGI – do kategorie **žáci** / tzn. do konce kalendářního roku, ve kterém cvičenec dosáhne 11 let věku

2. Výkonnostní sport

Závodní charakter sportovní činnosti, specializace. Hlavním cílem je pravidelná a systematická účast sportovce v organizovaných sportovních soutěžích a podávání co nejlepšího výkonu.

POOMSAE – kategorie **junioři a vyšší**

KYORUGI – kategorie **kadeti a vyšší**

3. Vrcholový sportovec

KYORUGI I POOMSAE – reprezentace A,B,C

Čl. 3**ZDRAVOTNÍ ZABEZPEČENÍ**

Rozsah a případná povinnost podrobit se preventivnímu lékařskému vyšetření záleží na zdravotním stavu a výkonnostní kategorii sportovce. Platnost lékařské prohlídky je 1 rok, není-li stanoveno jinak.

Obsahem lékařské prohlídky mohou být odborná vyšetření neuvedená v aktuální vyhlášce, pokud to vyžaduje zdravotní stav zjištěný základním vyšetřením, případně je-li to nutné s ohledem na věk posuzované osoby, zdravotní náročnost a předpokládanou intenzitu zatížení či objem tréninku. Za obsah prohlídky je odpovědný lékař.

Za zdraví dětí jsou primárně odpovědní rodiče. Do úrovně přípravy na výkonnostní sport je na jejich rozhodnutí, zda-li preventivní vyšetření absolvovat či nikoli.

A) Kategorie**1. Příprava na výkonnostní sport**

- Sportovní prohlídka je nepovinná
- Při přihlášení do klubu je vyžadováno písemné Prohlášení o zdravotní způsobilosti na stanoveném formuláři – viz. Příloha II.
- Zákonný zástupce může zdravotní stav sportovce konzultovat s registrujícím praktickým lékařem, nebo s tělovýchovným lékařem
- U sportovců se závažným chronickým onemocněním nebo po delším výpadku z tréninku ze zdravotních důvodů se konzultace doporučuje

2. Výkonnostní sport**KYORUGI**

- Sportovní prohlídka je povinná
- Při vstupu do výkonnostního sportu se provede vstupní prohlídka (včetně celkového vyšetření, klidového EKG a zátěžového testu), dále se provádí prohlídky pravidelné dle aktuální legislativy
- Způsobilost se dokládá potvrzením v průkazu a posudkem o zdravotní způsobilosti

POOMSAE

- Vstupní sportovní prohlídka je doporučena (včetně celkového vyšetření a klidového EKG)
- Způsobilost se dokládá prohlášením jako u přípravy na výkonnostní sport, v případě lékařské preventivní sportovní prohlídky potvrzením v průkazu

3. Vrcholový sportovec(KYORUGI I POOMSAE)

reprezentace A (mistrovské stupně, účast na závodech v zahraničí)

- Sportovní prohlídka je povinná
- Provádí tělovýchovný lékař včetně všech povinných vyšetření
- Doporučené je vyšetření fyzioterapeutem / rehabilitačním lékařem, provedené a dokumentované dle metodiky schválené ČSTL (<http://www.cstl.cz/odborne/fyzioterapie/>)
- Způsobilost se dokládá potvrzením v průkazu a posudkem o zdravotní způsobilosti

reprezentace B,C,D (nižší technický stupeň, nižší věk, účast na závodech v zahraničí)

- Sportovní prohlídka je povinná
- Provádí tělovýchovný lékař včetně všech povinných vyšetření
- Způsobilost se dokládá potvrzením v průkazu a posudkem o zdravotní způsobilosti

B) Zdravotní stav sportovce

Závažné chronické onemocnění sportovce

vstupní lékařská prohlídka je vhodná

Sportovec s osvobozením z tělocviku

vstupní lékařská prohlídka je povinná

Po bezvědomí, při akutně vzniklých zdravotních obtížích, závažné změně zdravotního stavu

mimořádná sportovní prohlídka je povinná

Čl. 4

ZDRAVOTNÍ ZABEZPEČENÍ

Sportovec zařazený do reprezentačního výběru je povinen hlásit lékařské komisi ČSTKD (lékaři reprezentace) všechny závažnější změny zdravotního stavu – úrazy, onemocnění. Po doléčení předloží lékařské zprávy od specialistů a posouzení schopnosti pokračovat ve sportu.

Sportovci jsou povinni respektovat zásady boje proti dopingů dle pravidel WADA.

Tato směrnice nabývá účinnosti dne 10. 09. 2020.

PŘÍLOHA I.

Vybraná ustanovení vyhlášky 391/2013 Sb.

§ 3

(1) Druhy lékařských prohlídek jsou pro účely zjištění zdravotní způsobilosti

a) k výkonnostnímu sportu, vrcholovému sportu nebo sportu a tělesné výchově ve sportovních školách

1. vstupní lékařská prohlídka,

2. pravidelná lékařská prohlídka a

3. mimořádná lékařská prohlídka, nebo

b) k organizovanému sportu, neorganizovanému sportu nebo předmětu tělesná výchova jednorázová lékařská prohlídka.

(2) Obsahem každé lékařské prohlídky podle odstavce 1 je

a) rodinná anamnéza se zaměřením na výskyt náhlého úmrtí,

b) sportovní anamnéza se zaměřením na provozovanou pohybovou aktivitu posuzované osoby a popis druhu, časové a fyzické náročnosti sportu, pro který je posuzována,

c) rozbor údajů o dosavadním vývoji zdravotního stavu posuzované osoby a dosud prodělaných onemocněních a užívaných léčivých přípravcích s cíleným zaměřením zejména na výskyt nemocí, které mohou omezit nebo vyloučit zdravotní způsobilost posuzované osoby ke sportu nebo tělesné výchově, k nimž je posuzována,

d) komplexní fyzikální vyšetření s důrazem na posouzení stavu a funkce orgánů a systémů posuzované osoby, které budou zatěžovány sportem nebo tělesnou výchovou, k nimž je posuzována, a

e) rozbor údajů o vykonávaném sportu nebo tělesné výchově,

(dále jen „základní vyšetření“).

§ 4

(1) Vstupní lékařská prohlídka se provádí za účelem zjištění nemocí, stavů nebo vad, které by vedly při výkonnostním sportu, vrcholovém sportu nebo sportu a tělesné výchově ve sportovních školách ke zhoršení zdravotního stavu posuzované osoby nebo v souvislosti s jejím zdravotním stavem k poškození zdraví jiných osob.

(2) Vstupní lékařská prohlídka se provádí

a) před zaregistrováním posuzované osoby v organizaci podle § 1 písm. a),

b) před zařazením posuzované osoby do státní sportovní reprezentace, do rezortního sportovního centra, sportovního centra mládeže nebo obdobného zařízení pro přípravu vrcholových sportovců, nebo

c) před podáním přihlášky ke vzdělávání ve sportovní škole.

(3) Vstupní lékařská prohlídka vedle základního vyšetření obsahuje,

a) jde-li o výkonnostního sportovce nebo uchazeče ke vzdělávání ve sportovní škole,

1. zjištění základní antropometrie,

2. standardní klidové elektrokardiografické vyšetření a

3. laboratorní a jiná odborná vyšetření, pokud to vyžaduje zdravotní stav zjištěný základním vyšetřením nebo pokud je to nutné s ohledem na věk posuzované osoby nebo zdravotní náročnost sportu a předpokládanou intenzitu zatížení a objem tréninku,

b) jde-li o vrcholového sportovce nebo výkonnostního sportovce vykonávajícího zdravotně náročnou sportovní disciplínu,

1. vyšetření podle písmene a) a

2. zátěžové vyšetření včetně monitorace elektrokardiografické křivky a tlaku krve,

pokud jiný právní předpis upravující posuzování zdravotní způsobilosti nestanoví jinak. Zdravotně náročné sportovní disciplíny jsou uvedeny v příloze č. 1 k této vyhlášce.

§ 5

(1) Pravidelná lékařská prohlídka se provádí za účelem zjištění změn zdravotního stavu posuzované osoby, které by mohly vést při dalším provozování výkonnostního sportu, vrcholového sportu nebo sportu a tělesné výchovy ve sportovních školách k poškození zdraví této osoby nebo k poškození zdraví jiných osob, popřípadě za účelem zjištění, zda sportovní zátěž nepřevyšuje adaptační možnosti organismu posuzované osoby.

(2) Pravidelná lékařská prohlídka obsahuje vedle základního vyšetření laboratorní a další odborná vyšetření, pokud to vyžaduje zdravotní stav posuzované osoby zjištěný základním vyšetřením nebo zdravotní náročnost sportu nebo tělesné výchovy, k níž je posuzována, nebo předpokládaná intenzita zatížení a objemu tréninku.

(3) Jde-li o vrcholového sportovce, pravidelná lékařská prohlídka dále obsahuje

a) zjištění základní antropometrie,

b) standardní klidové elektrokardiografické vyšetření a

c) zátěžové vyšetření včetně monitorace elektrokardiografické křivky a tlaku krve.

(4) Pravidelná lékařská prohlídka se provádí jednou za 12 měsíců, pokud jiný právní předpis upravující zdravotní způsobilost nestanoví jinak.

§ 6

(1) Mimořádná lékařská prohlídka se provádí, pokud

a) byla při pravidelné lékařské prohlídce zjištěna taková změna zdravotního stavu posuzované osoby, která předpokládá změnu zdravotní způsobilosti v době kratší, než je interval provedení další pravidelné prohlídky,

b) došlo k závažné změně zdravotního stavu vrcholového sportovce, výkonnostního sportovce nebo žáka sportovní školy, nebo

c) nastala porucha vědomí, popřípadě bezvědomí vrcholového sportovce, výkonnostního sportovce nebo žáka sportovní školy.

(2) Mimořádná lékařská prohlídka se dále provádí

a) u výkonnostních nebo vrcholových sportovců mladších 18 let před zařazením do vyšší věkové kategorie výkonnostního nebo vrcholového sportu, než odpovídá jejich věku, nebo

b) na žádost výkonnostního nebo vrcholového sportovce nebo žáka sportovní školy nebo jeho zákonného zástupce, pokud nabude přesvědčení, že jeho zdravotní obtíže vznikly nebo se zhoršují při soustavném výkonu sportu nebo tělesné výchovy.

(3) Mimořádná lékařská prohlídka vedle základního vyšetření obsahuje další odborná vyšetření, pokud to vyžaduje zdravotní stav posuzované osoby zjištěný základním vyšetřením nebo zdravotní náročnost sportu nebo tělesné výchovy, k nimž je posuzována, nebo předpokládaná intenzita zatížení a objemu tréninku.

§ 7

(1) Jednorázová lékařská prohlídka se provádí za účelem zjištění nemocí, vad nebo stavů, které by vedly při výkonu organizovaného sportu, neorganizovaného sportu nebo předmětu tělesná výchova ke zhoršení zdravotního stavu posuzované osoby nebo v souvislosti s jejím zdravotním stavem k poškození zdraví jiných osob.

(2) Jednorázová lékařská prohlídka se provádí před sportovní soutěží nebo sportovní akcí v případě, že organizátor soutěže nebo sportovní akce určí provedení lékařské prohlídky jako podmínku účasti v soutěži nebo na sportovní akci.

(3) Jednorázová lékařská prohlídka obsahuje vedle základního vyšetření laboratorní a jiná odborná vyšetření, pokud to vyžaduje zdravotní stav zjištěný základním vyšetřením, věk posuzované osoby nebo zdravotní náročnost sportu nebo předmětu tělesná výchova nebo jde-li o zdravotně náročnou sportovní disciplínu podle přílohy č. 1 k této vyhlášce.

§ 8

Lékařský posudek

Lékařský posudek obsahuje náležitosti stanovené jiným právním předpisem upravujícím obsah a náležitosti zdravotnické dokumentace.

a) se závěrem o zdravotní způsobilosti, zdravotní nezpůsobilosti nebo zdravotní způsobilosti s podmínkou ke sportu nebo tělesné výchově, uvede se konkrétní sport nebo předmět tělesná výchova; jde-li o zdravotně náročnou sportovní disciplínu, uvede se sport podle přílohy č. 1 k této vyhlášce, nebo

b) k organizovanému sportu, nebo neorganizovanému sportu nebo předmětu tělesná výchova, uvede se vždy doba platnosti posudku.

Příloha č. 1 k vyhlášce č. 391/2013 Sb.

Zdravotně náročné sportovní disciplíny

Zdravotně náročné sportovní disciplíny bez ohledu na úroveň soutěže jsou

1. sportovní disciplíny s vysokým rizikem poškození zdraví sportovce nebo jeho okolí úrazem, například ragby, box, kickbox, zápas, judo, karate, další bojové a úpolové sporty s plným kontaktem nebo motorismus.

PŘÍLOHA II.

PROHLÁŠENÍ O ZDRAVOTNÍ ZPŮSOBILOSTI

Já níže podepsaný (á)

(jméno, příjmení) ....., nar. dne .....

prohlašuji, že se cítím být zdravotně způsobilý k cvičení taekwondo a nejsem si vědom (a) závažných zdravotních limitací, které by mohly mou činnost nepříznivě ovlivnit.

V případě změny budu konzultovat svůj zdravotní stav s lékařem.

V případě nezletilých podepisuje prohlášení zákonný zástupce

Údaje o zákonném zástupci:

Jméno a příjmení ....., nar. dne .....

Podpis sportovce (v případě nezletilých zákonného zástupce) .....

V ..... dne.....